

Nő Déván a Várhegyen trachyt-sziklákön árnyékos helyeken.

Wächst auf Trachytfelsen des Schlossberges bei Déva an schattigen Stellen.

Kazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botanische Arbeiten.**)

Borbás Vince: A Tátra flórájáról. (Über die Flora der Tatra). Természettud. Közl. 1902, p. 369—390. (8 képpel. — Mit 8 Abbildungen).

Sz. vonzóan irja le a Tátra flórájának különösségeit, annak Európa más hegységeinek flórájához való viszonyait, s fejtegetésébe számos érdekes biológiai megfigyelést szű.

A flóristák érdekéből a czikkben felelített újdonságok diagnosis-át közöljük, melyeket BORBÁS tanár úrtól e czélra kaptunk, nemelyiknek pedig felemlítjük irodalmi forrását, ahol megjelent.

Vert. schildert in anziehender Weise die Eigentümlichkeiten der Flora der Tatra, ihre Beziehungen zu jener anderer Hochgebirge Europa's und teilt einige interessante biologische Beobachtungen über einzelne Pflanzen dieses Gebirges mit.

Wir glauben den Floristen einen Dienst zu leisten, wenn wir an dieser Stelle die Diagnosen resp. die Quellen der im Aufsatze genannten und nur zum Teil beschriebenen Novitäten nach brieflichen Mitteilungen des Verfassers hier anführen.

Cortusa lasioscapa BORB. Ö B. Z. 1891 p. 319.
Melandryum Tatrae BORB. in Pallas Nagy Lexicon XII. (1894) p. 139

M. vespertino affine, foliis lanceolatis, sed petalis rubris. A *M. dioico* foliis angustioribus et capsulis differt.

Ranunculus Tatrae BORB. (*R. carpathicus* GRISEB. et SCHENK. non HERB.) Ö. B. Z. 1888 p. 144. (Abbild. 6).

Carduus lobulatus BORB. (*C. arctioides* WAHLENB. descr., non L. „Foliis infimis vix decurrentibus, petiolatis, ceteris decurrentibus lobatis, subtus pallidioribus glabris, lobo terminali elongato, pinnis brevibus. triangularibus aut bifidis, spinuloso-ciliatis, spina terminali majore. Pedunculis elongatis, nudis, tomentosis,

*.) Tisztelettel felkérjük a t szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés czéljából szerkesztőségünkhez (Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.) beküldeni sziveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herrn Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes (Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.).

monocephalis ; involuci foliolis linearibus, superne angustatis, erectis, spinoso-mucronatis. A *C. Cardueli* foliis angustioribus, lobis abbreviatis (illius linear-elongatis), spina loborum terminali validiori, ideoque caule magis spinoso-alato differt. Hab in monte Tlszta ad Blatnica ; prope Fenyöháza, Barlangliget, sat rarus.“ BORB. in litt.

Hieracium liptoviense BORB. in Term. tud. Közl. 1894 p. 498 (aus der Gruppe der Alpestria, mit sterilen Rosetten, Blattstiele viel länger als die Spreite.): „*C. albino* Fr. affine, sed anthodiis, floribusque magnis differt“. BORB. in litt.

Hieracium subsinuatum BORB. in Term. tud. Közl. 1893, pótf. p. 133 (icon). Ex Alpestribus, foliis ovatis, subsinuato-dentatis, capitulis minoribus aterrimitis, abunde glandulosis (ad lacum Csorba).

Cochlearia Tatiae BORBÁS in Pallas Nagy Lexicon, X. (1895) p. 28., perennis, foliis radicalibus cordatis, floribus ochroleucis, siliulis obovatis, conspicue quam pedicelli brevioribus“ BORB. in litt.

Crepis carpathica HAUSSKN. var. *floccosa* BORB. : „involuci foliolis hand villosis, imo nigricantibus, albo-floccosis“ (BORB. p. 375).

Oxytropis Tatiae BORB. (*O campestris* var. *Tatiae* BORB. in Pallas Nagy Lexicon IV. (1893) p. 587 sine diagn.) (*Phaca campestris* WAHLENB. Fl. Carp.) cfr. Ö. B. Z. 1893 p. 362.

„A typo floribus majoribus bicoloribus differt. Flores enim albidi aut ochroleuci, carina violaceo-maculata. Alae carina longiores, latae“ BORB. in litt.

Aconitum Tatiae BORB. in Pallas Nagy Lexicou XI. (1896) p. 439. Term. tud. Közl. 1887 p. 433.

„*A. Stoerkiano* affine, gaea alta, foliis pedatis, angustisectis, filamentis glabris“ BORB. in litt.

Dianthus Tatiae BORB. Természetrajzi füz. 1889 p. 221 (*D. praecox* KIT., non SCHULT.).

Gentiana verna var. *subbrachiphylla* BORB. l. c. p. 377, fig. 3. Descriptio sequitur in tractatu cel. auctoris in numero sequente diarii nostri edendo.

Campanula Tatiae „sive *C. rotundifolia* var. *Tatiae* BORB. *Campanulae Kitaibeliana* R. et SCHULT. (*C. microphylla* KIT., non CAV.) proxima, sed laxe racemosa. Caulis usque ad apicem sat aequaliter foliosus, glaber, foliis inferioribus lanceolato-linearibus, ceteris angustissime linearibus, alabastris nutantibus, corolla sat magna *C. Kitaibeliana*, tubuloso-campanulata.

Solo et calcareo et granitico Tatiae.

NB. Loco, ubi *C. Kitaibeliana* crescere dicitur (in Fatra maiore) forma *Campanularum* affinum uniflora praeter *C. Kladnianam* SCHUR nulla, quare utramque conjunxi.“ BORB. in litt.

Cerastium Tatiae „sive *C. arvense* var. *Tatiae* BORB. caule reverse pubescente, superne horizontaliter glanduloso, 2—5 floro ; foliis lanceolatis, ovato-aut anguste lanceolatis, basi parum connatis

et ciliatis, ceterum *glabris*, acuminatis, in axillis prolem nullam aut raram gerentibus; *pedunculis glandulosis*, floribus illis *Cerastii arvensis* minoribus, *bracteis apice breviter scariosis*, sepalis ovato-lanceolatis, acutis vel obtusiusculis, glanduliferis, duplo ac petala campanulata minoribus, pedunculis defloratis erectis. In convallibus Tatrae sat frequens solo et calcareo et granitico

Syn. *C. arvense* var. *alpicolum* SAG. et SCHN. Fl. d. Centralkarp. 1891. p. 93, non *C. mutabile (arvense !) var. alpicola* GREN. Monogr. Cerast. 1841 p. 71, nec FENZL in LEDEB. Fl. Ross. I. 1842 p. 413, quae formis pluribus diversis artificiafiter mixta fuit.

C. Tatrae differt a *C. arvensi* caudiculis prostratis sterilibus, foliis lanceolatis, glabris, basi ciliatis, bracteis anguste scariosis, villoso-ciliatis, corpore viridiori, dichasio paucifloro, floribus minoribus. — a *C. carinthiaco* praeterea pedunculis glandulosis haud reflexis, calyce latius viridi etc. *C. glabrum* WILLD. ad alium typum spectat.“ BORB. in litt.

Salix silesiaca var. *ligustroides* BORB. p. 379: „foliis Ligustri lanceolatis quam in typo conspicue angustioribus“ BORB. in litt.

Festuca aglochis BORB. p 384: „in monographia HACKELII F. capillatam sequeretur; minor, foliis rigidis setaceis, paleis exaristatis.

Phyteuma austriacum var. *stoloniferum* BORB. p. 385: „stolonibus elongatis, apice foliiferis“ BORB. in litt.

Pieris Tatrae BORB. Term. tnd. Közl. 1894. p. 498: „squarrosa, latifolia, foliis basi cordata sessilibus, illis *Hieracii prenanthoidei* similiaribus, involuci phyllis nigris, capitulis quam in *P. hieracioidi* maioribus.“ BORB. in litt.

Centaurium (Erythraea) Pienninum BORB. Botan. Centralbl. 1894 n. 32—33.

D.

Bäumler J. A. Beiträge zur Cryptogamen-Flora des Presburger Comitates. Die Pilze. IV. Heft. Sonderabdr. aus den Verh. des Ver. für Natur- u. Heilkunde zu Presburg XXIII. der neuen Folge XIV. Band. Presburg 1902, 8. 60. S.

A pozsonyi gombák negyedik füzetében méltóan sorakozik a szerzőnek már előbb megjelent értékes dolgozatai mellé s őszinte elismeréssel kell fogadunk e tudós újabb munkáját, a ki daczára annak, hogy a botanika nem a hivatása, rendes napi elfoglaltsága mellett vas szorgalommal s bámulatos kitartással a cryptogamok ismeretének néhéz terén annyi s oly alapos ismeretekre tett szert, hogy nemcsak hazánk botanikai iro-

Ebenso wertvoll, wie alle anderen Arbeiten dieses Forschers, der sich, ohne Berufs-Botaniker zu sein, durch eisernen Fleiss und bewunderungswürdiger Ausdauer auf dem schwierigen Gebiete der Cryptogamenforschung eine solche Menge von Kenntnissen angeeignet hat, welche ihm nicht nur ermöglicht, die botanische Litteratur unseres Landes mit wertvollen Originalarbeiten zu bereichern, sondern ihm auch eine Stellung

dalmát gazdagithatta értékes eredeti mnnkákkal, hanem szak-jának világirodalmában is tekintélyt szerzett magának. Bátran mondhatjuk róla, hogy neki a a botanika nem eszköz, hanem célf, s hogy neki köszönhetjük, hogy Pozsonymegye Flórája mykologial tekintetben jelenleg a legjobban ismertek közé tartozik.

Ujabb dolgozatának általános részéből, mely a kulturnövények parazitáiról is kööz adatokat, kiemeljük szerzőnek az élősködő gombák helyi-földrajzi elterjedésére vonatkozó azon érdekes megfigyelését, hogy azok némelyike csakis a Dunán innen, a hegységek völgyeiben, másika, pedig csakis a Dunnán túl elterülő ligetekben lép fel — daczára annak, hogy gazdanövényük minden helyen egyaránt el van terjedve.

A virágos növények néme-lyikének (küllönösen némely ritkábbnak) elterjedésénél is előfordul az, hogy nem egy folyam, hanem csak néha egy-egy keskeny ösvény határolja a lokális elterjedését daczára annak, hogy a növény azontúl (küllönösen nyílt formációknál) ugyanazon oekologikns viszonyokat megtalálná. Valljuk be, hogy a növényelterjedés némely saját-ságának okairól bizony még édes keveset tudunk.

Uj leírást nyertek :

Guignardia seriata (auf Blattscheiden von) *Phragmites* hüv-lyen, *Pleosphaeria albicans* korhadt jávorfán (auf gebleichtem Ahorn-Holz) *Phyllosticta Polygonati* (auf Blättern von) *Polygonatum multiflorum* levélen, *Sirococcus Zahlbrückneri* száraz fán (auf trockenem

in der Weltliteratur seines Faches zusichert — reiht sich das IV. Heft der Pilze würdig an seine Vorgänger.

Dem Verf. dem die Botanik kein Mittel, sondern Zweck ist, verdanken wir, dass das Presburger Comitat in mykologischer Beziehung nunmehr zu den best bekannten unseres Landes gehört.

Von den allgemeinen Be-trachtungen, welche Wissens-wertes über die Schädlinge der Culturpflanzen des Comitatus enthalten, möge an dieser Stelle die Beobachtung des Verf. über die merkwürdige local-geogra-phische Verbreitung einiger pa-rasitischer Pilze erwähnt wer-den, von welchen mehrere nur in den Gebirgstälern links der Donau, andere wieder nur in den Auen des rechten Donau-nfers vorkommen, obschon ihre Wirtspflanzen an beiden Ufern verbreitet sind. Bei manchen (insbesondere seltenen) Phane-rogamen können wir Aehnli-ches beobachten, wo nicht ein breiter Strom, sondern oft nur ein schmaler Pfad die Verbrei-tung einer Pflanze begrenzt, obschon sie jenseits (besonders bei offenen Formationen) die-selben oekologischen Verhäl-tnisse antreffen würde. Es giebt eben noch viele Eigentümlich-keiten in der Verbreitung ge-wisser Pflanzen, über deren Gründe wir noch sehr wenig wissen.

Neu beschrieben wird :

Holze), *Diplodia Auerswaldii* (unter der Rinde von) *Cytius Laburnum* kérge alatt, *Botryodiplodia Saccardiana*, (Substratum? Locus?), *Septoria Melandryi albi*, *Coryneum acerinum* (auf dünnen Ästen von) *Acer campestre* száraz ágaiin.

D.

A kir. magy. Term. tud. Társ. nővénytani szakosztályának 1902. október hó 8-ikán tartott ülése.

Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissensch. Gesellschaft am 8 October 1902.

Bernátsky Jenő egy, a *Crypsis alopecuroides* és *C. schoenoides* fajvegyülékének vélt nővényről tart előadást.

Gabnay Ferencz: „A nővény- és állatvilág határterületéről” érkezett.

Győrffy István „Magyar nővénynevek” című dolgozatát nagy diesérettel Fialowski Lajos terjeszti elő s közlésre ajánlja.

Scherffel Aladár a „*Phyllosiphon Arisari*“-ról tart bemutatással kapcsolatos előadást, melyet Algírban gyűjtött.

Hollós László „*Potoromyces loculatus* MÜLL. in herb.” című dolgozatát Mágócsy-Dietz Sándor terjesztette elő, mely néven az ismert *Geaster* értendő.

F.

Eug. Bernátsky hält einen Vortrag über einen vermeintlichen Bastard zwischen *Crypsis alopecuroides* und *C. schoenoides*.

F. von Gabnay hält einen Vortrag über das Grenzgebiet der Tier- und Pflanzenwelt

L. Fialowski legt die Arbeit **Stefan Győrffy's** über „Ungarische Pflanzennamen“ vor und empfiehlt den mit lobenswertern Fleisse bearbeiteten Artikel zur Publication.

Aladár Scherffel hält einen Vortrag über *Phyllosiphon Arisari* mit Demonstration des vom Vortr. in Algier gesammelten Materiale.

A. Mágócsy-Dietz legt die Arbeit **Lad. Hollós's** über „*Potoromyces loculatus* MÜLL. in herb.“ vor. Unter diesem Namen ist der bekannte *Geaster* zu verstehen.

F.

Az előfizetéseket (egész évre belföldön 10 kor., külföldön 11 kor., 44 fill.) s kéziratokat kérjük a lap kiadójának címére (Dr. DEGEN Árpád, Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b. sz. a.) küldeni.

Praenumerationen (ganzjährig f. d. Inland 10 Kronen, f. d. Ausland 11 Kronen 44 Heller) und Manuscripte bitten wir an den Herausgeber des Blattes (Dr. A. v. DEGEN, Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.) zu adressieren.

Megjelent: 1902. november hó 11-én.

Erschienen: am 11. November 1902.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1902

Band/Volume: [1](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Referate über ungarische botan Arbeiten. 318-322](#)